

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 8.

Sobota 28. januarja 1928.

Leto III.

Monoštrska afera, Društvo narodov in Mala antanta.

Češki vladni listi pišejo, da se male »zmagovite« države ne smejo preveč zanašati na Društvo narodov, ker se velesile na težnje malih držav dosti ne ozirajo in je tudi njihova skrb za vzdrževanje miru v podonavskem območju zelo relativna. Kratkotrajno, male države da store prav, če računajo samo na lastno moč in če v to smer uravnajo svojo notranjo in zunanjo politiko.

Na drugi strani pa javljajo tudi, da se demarša Male antante še ni izročila v Ženevi, ker se je Rumunija potuhnila, odnosno, še pravilneje povedano, ker je Rumunija izdala Prago in Beograd in se podala v Rim po svoj del »bakšiša« za svoje čedno, tipično rumunsko izdajstvo.

Tako se je torej še enkrat potrdilo, da je Društvo narodov za vzdrževanje miru zelo potrebna ustanova in da je tudi Mala antanta zelo vitalna in med seboj solidarna, tako da je bilo s strani Jugoslavije od nekdanj zelo pametno in koristno, da se je udinjala Rumuniji — Rumunija je za našo politiko sploh zelo dragocena pridobitev, saj smo zaradi nje zatajili desetkrat Rusijo — in smo zato tudi sedaj zaslužili to značajno rumunsko brco.

Pa to so končno stvari, ki pričajo, da je tudi politika Male antante ravno tako značajna in imenitna, kakor politika velesil. Bolj važno za nas je dejstvo, da moreta poražena Madžarska in fašistična Italija rušiti na najočitnejši način evropski mir, ne da bi pri tem nale-

teli niti na najmanjši odpor s strani onih držav, ki so vzele vprašanje miru v zakup.

Ali ni to dovolj jasen dokaz, da je položaj v Evropi tako labilen, tako nesiguren, da more vsaka očitno kriminalna akcija sovražnikov miru pahnuti svet v novo strašno krvoprelitje?

Še najbolj fatalno na vsem je pa to, da sta baš srednja Evropa in Balkan spet središče teh nevarnih zapletljivost — da se odpira s tem znova vprašanje ureditve in stabilnosti teh ozemelj in da se s tem direktno izziva »poraženo« Nemčijo, da stopi tudi ona iz rezerve in prispeva na svoj način k »rešitvi« teh vprašanj, kar utegne tudi pomeniti priključitev Avstrije k Nemčiji in lesketanje nemških bajonetov ob obali Adrije. Fašistiška politika je namreč tudi v tem pogledu silno dalekovidna...

Dalekovidna tako od prilike, kakor je dalekovidna politika velesil, ki se puste voditi za nos od madžarskega in italijanskega fašizma, ki so jima, ker sta reakcionarna, protisocialna, tako simpatična, da jima prepuščajo v lastno rešitev celo vprašanje evropskega miru!

Kaj tedaj?

Socialistična Internacionala je sklicala v Curihi izredno zborovanje svoje eksekutive, da zavzame stališče tudi k temu vprašanju. Želimo, da bi vsaj mednarodni proletarijat pokazal, da je sposoben braniti svetovni mir.

Domovina, ti si kakor zdravje . . .

Še nekaj o hercegovskem, dalmatinskem in črnogorskem gladi.

Ko so v Rusiji umirali ljudje gladi, je naše človekoljubno časopisje točilo bridke solze nad umirajočimi v Rusiji in obsojalo s še bolj bridkimi besedami ruski sistem, ki ne daje narodu kruha. Sedaj, ko pulijo že nekaj let hercegovski, dalmatinski in črnogorski seljaki travo in umirajo vzlic temu gladi, sedaj ni več dosti slišati o dolžnosti vlade, da preskrbi svoje državljane vsaj z vsakdanjim črnim kruhom. Sedaj se je ta hercegovski, dalmatinski in črnogorski glad v našem časopisju tako udomačil, da pišejo o njem kakor o vremenski napovedi, o politični situaciji, o Vukičevićevih fazanih in o gledaliških premijerah. Ljudje sicer res umirajo gladi in vlada bi že morala nekaj ukreniti, toda mudi se ne.

Najprej »izpitičanje« situacije slovesnosti, koncentracija strank, skupna večerja radikalcev in klerikalcev v hotelu »Pri srbskem kralju«, nov davčni zakon, odnosno novi davki; nato, če bog da in če se kdo slučajno spomni, se izvoli na seji radikalnega kluba odbor, ki naj »prouči« vprašanje prehrane gladijočih krajev.

S tem je vprašanje hercegovskega, dalmatinskega in črnogorskega gladi hvala bogu odpravljeno in se nato lahko začne spet »izpitičati« situacijo, delati na koncentraciji, prirejati skupne večerje, sploh delati na lastnem in na narodovem blagostanju...

Kajti mi smo vendar zemlja napredka in blagostanja.

Nekaj misli k strokovni konferenci za Slovenijo.

(Op. uredništva. Iz krogov ljubljanskih strokovničarjev smo prejeli naslednji članek, s prošnjo za objavo. Objavljamo ga v nadi, da se bodo k stvari oglašili še drugi sodruzi.)

Konferenca strokovnih organizacij za Slovenijo, ki se bo vršila prve dni meseca februarja, ima nalogo utrditi predvsem načela in smer, ki je bila zamišljena na zedinjevalni konferenci. Resolucija glede taktike, ki je bila takrat sprejeta, še velja in niti ne moremo trditi, da je bila v celoti vršena in izvršena. Nikakor ne

mislimo očitati strokovnim organizacijam, da niso hotele vršiti svoje naloge, ker poznamo gospodarske težkoče in delavske socialne razmere, ki v teh časih silno otežujejo organizatorično delo strokovnih organizacij. Vrh vseh teh težkoč pa se zanašajo med delavstvo najrazličnejši heretični pojmi o nalogah strokovnih organizacij, ki imajo namen ustvarjati med organiziranim delavstvom anarhijo v ideologiji in pa netiti osebne spore in kovati iz teh o-

sebne in politične dobičke. Pravi junaki v tem delu so v vodstvu ljubljanskega dekalizma. Kdor je torej delal v strokovnem pokretu z nesebičnim idealizmom in resno voljo, da postanejo strokovne organizacije močan steber v delavskem pokretu, ta je moral opaziti te nedostatke in mora iskreno želeli, da strokovne organizacije prično prezirati to strupeno šaro ter se izključno posvetijo ideološkim in drugim nalogam strokovnih organizacij glede njih izgradbe in njih nalog kot bojne organizacije za izboljšanje delavskega položaja.

To je široka podlaga za delo, za upostavitve močnih organizacij, ki edine bodo mogle voditi uspešne socialne boje kot del delavskega pokreta.

V naših krajih so se pričele snovati strokovne organizacije nekaj pred tridesetimi leti. Imamo pa tudi starejše strokovne organizacije. V prvih časih so oblasti silno preganjale še organizacije in tudi uspehi v raznih bojih z delodajalci so pogosto se ponesrečili. Državne oblasti so jim bile sploh nasprotne in so z vsemi pomočki, s policijo, žandariji, zakoni, kolicijskim pravom zatirale delavski pokret. In kljub temu so se strokovne organizacije razvijale in v delavskem pokretu je še danes prav mnogo zvestih članov in obenem prepričanih, da je le v lastni organizaciji prava moč, ki je v stanu voditi uspešne boje v toliko, kolikor je močna in kolikor so podani gospodarski in socialni pogoji za nje.

Strokovne organizacije so gojile v svojih vrstah socialnoekonomsko vprašanja, razpravljale o krivicah današnje družbe, o izkoriščanju delavstva, o raznih socialnopolitičnih problemih, torej kulturno delo, ki da organiziranemu delavcu duhovno hrbtenico s spoznanjem pomena strokovnih organizacij v delavskem razrednem boju. Strokovne organizacije so bile šola delavskih zaupnikov in članov, ne pa eldorado demagogije, kar dokazujejo številne kolektivne pogodbice in marsikateri drugi važni uspehi bojev. V tem pogledu so bile strokovne organizacije vsaj pri nas desetletja najvažnejše vzgajališče delavstva. Vzgoja je bila enotna, načelna, bojovna, iskrena in realna brez frazaste demagogije in brez komplimentov napram režimovcem, narodnim socialcem, krščanskim socialcem ali komurkoli, ki je imel namen rušiti delavsko solidarnost. Nikdar ni bilo niti govora o tem, jeli bi lizali pete temu ali onemu nasprotniku, ker so bili delavci samozavestni ter so vedeli, da si bodo morali vse to priboriti z odločno borbo in smatrali

so sprejemanje darov za ponižujoče, za kompromitujoče, ker jih nasprotnik lahko vzame, kadar hoče, če nimamo dobrih organizacij. To stališče je bilo takrat pravilno in je danes še desetkrat bolj pravilno.

Naivneži pravijo, da so v novi državi nove razmere, ki zahtevajo drugačne metode socialnih bojev. Taka trditev je smešna, ki izdaja nevednost ali pa neiskrenost do delavskega pokreta. Resnica je, da so ne- koliko drugačne razmere v novi državi, toda te razmere nam le diktirajo vpostavitve močnih organizacij, nikakor pa ne, da opustimo metodo emancipacije delavskega razreda in izraziti razredni boj. Če nimamo dovolj močnih strokovnih organizacij, jih je treba zgraditi in vzgojiti v ideologiji naših načel, tembolj v tej državi, ker v glavnem merodajni politični krogi o socialnih vprašanjih niti pojma nimajo in niti ne volje, da bi eksistenco socialnih vprašanj priznali. Tu bo treba torej še veliko dela in krepkih organizacij, da pribore pozicijo delavskemu pokretu, ki jo imajo v drugih državah.

Iz teh navedb je menda dovolj jasno razvidno, da se nahaja pokret v naši državi v povojih in da mu more- jo dati trdno podlago le načela, ki so za naše strokovne organizacije vob- če merodajna.

Strokovne organizacije so izvrševateljice minimalnega programa delavskega razreda, so šola bojnikov delavskega razreda, kažipot v boljše socialne razmere in pot k emancipaciji delavskega razreda od vseh tujih vplivov. To so težke naloge in kdor jih hoče iskreno razumeti, mora biti po srcu in prepričanju na strani delavstva.

Jasno je, da so strokovne organizacije nepolitične in da ima prostor v njih vsak, kdor se strinja z zahtevami delavstva in priznava načela delavskega boja za socialno enakopravnost. V strokovnih organizacijah ne vprašujemo po narodnosti, veri, niti politiki, nego samo, ali si delavec in ali se hočeš boriti za delavske interese. Čim delavec potrdi to, razume to vprašanje, in polagoma bo tudi razumel, kje so vzroki krivic, razumel bo razredni boj in s tem postal dober član strokovne organizacije in sobojevnik v delavskem pokretu, kakršne morajo vzgajati vse delavske organizacije.

Strokovna konferenca se bo bavila s temi vprašanji. Glavno načelo ji bodi emancipacija delavskih organizacij od vseh meščanskih in drugih škodljivih vplivov. Če to zlo premagga, je na najboljši poti. In z združenimi močmi.

L. J.

Zakaj so razveljavili občinske volitve v Rušah?

Ruše, 24. jan. 1928.

Zadnjič smo v »Delav. politiki« opozorili, da je nastala pri volitvah v ruško občino zmešnjava zaradi neke osnovne pomote Sreskega poglavarstva, ki je napačno objavilo čas za vlaganje reklamacij in to v več občinah na desnem dravskem bregu. Socialisti smo skušali to pomoto sami popraviti; ravnali smo se po zakoniti dobi, kar je dalo povod, da je sodišče potrdilo naše reklamacije, ker so bile vložene v zakonitem roku, reklamacije nasprotnikov je pa moralo kot zakasnele zavrniti. To pa

naj bi bil sedaj zadostni povod, da se naš pravilno izvoljeni župan ne potrdi. Saj bi potemtakom morale biti razveljavljene volitve tudi v drugih občinah (Bistrica, Smolnik itd.), ker se je tam zgodila ista pomota. Vendar se tistim občinam ne dela sitnosti. To su bili drugi vzroki; tu smo zmagali socialisti in je bil za župana izvoljen socialist, kar je zadostovalo, da so se našim nasprotnikom zmešale glave. Tako demokrati, ki so s svojo kandidaturo skušali uvesti makedonski sistem volitev po sistemu »Arbeiterschrecka«, tako so tudi

klerikalci s svojimi tigri, ki bi naj na mah požrili vse socialiste, so se morali oboji na prvi seji (volitev župana) prepričati, da bo treba le lojalno sodelovati za potrebe občine, kar menda niso vajeni, zato so se raje napotili k velikemu županu, da jih reši socialistov na občini in napravijo iz komarja krokodila. S tem pa so oboji dokazali, da jim je obljubljeno zidanje otroškega vrta, meščanske šole, vodovoda le demagogija, pesek v oči ruškim volilec.

Oboji, klerikalci in demokrati, so za gerenta, za reakcijo nad proletariatom, za nadvlado manjšine; zato bodo točili še krokodilove solze, ko

bomo zopet šteli glasove ruškega delavstva, ki je razredno zavedno, demokratično, ki ima edini cilj, izvajati svoj program v dobrobit večine ruških občanov, od česar ne bo tudi za las popustilo in pojde, če bo potrebno še desetkrat na volišče. Vse to se bo brezdvomno 11. marca tl. pokazalo, ko bodo ponovno občinske volitve.

Za nego zob je potrebno potrebna zobna pasta

„PEBECO“.

Dnevne novice.

Koncentracija. Te dni je bilo veliko govora o predstoječi vladni krizi in se je že z gotovostjo govorilo o novi koncentracijski vladi z kmečko-demokratsko koalicijo. Mi smo bili sicer nekoliko skeptični, ker smo vedeli, da je Beograd prej prijatelj razbijanja, kot koncentracije. Pa se je le zatrevalo, da je sedanje vladne oligarhije konec. Sedaj je pa iz Radičevega pisma na Vukičevića razvidno, da je bil ves ta dirindaj vzprijorjen z edinim namenom, da se odvoji Radiča od Pribičevića zato, da se kasneje vrže še Radiča spet iz vlade in s tem pokoplje prečansko fronto. Vukičeviću se torej topot njegova poteza ni posrečila in če je bila kedaj njegova vlada v nevarnosti, je baš sedaj, kajti odslej ne more niti računati na Radiča, odslej lahko računa samo na SLS, to je pa premalo. In računati mora tudi, in to je najtežje in najhujše, da bo kmečko-demokratska koalicija prisiljena, ako se jo ne vjame celo v vlado, poostriiti bolj in bolj svojo akcijo, eventualno zapustiti tudi Beograd, kar bi bilo še njabolj pametno, kajti izgleda, da v Beogradu zaležejo edinele še udarci z lopato. S kmečko-demokratsko koalicijo v Zagrebu bo notranja konsolidacija pred inozemstvom najboljše dokumentirana. Vukičevićeva vlada je pa tudi brez tega še vedno v krizi in jasno je, da se ne bo mogla nikakor držati.

Brezposelnost. V sedanjem zimskem času je zlasti očitna vsa beda brezposelnih delavcev. To vprašanje brezposelnosti rešujemo že nekaj let tako, da je vedno večje. Sedaj je prešla brezposelnost že v fazo skrajnega obupa in zadnjic smo čitali v zagrebških listih nekaj prav nazornih slik o stanju, v katerem se nahajajo brezposelní. Take slike pa niso samo zagrebška specialiteta, so enake po vsej državi. Vzlic temu se pa za brezposelne skoro nič ne stori, kajti one podpore, ki jih iz skromnih vladnih nakazil morejo deliti Borze dela, ne pomagajo dosti. Pa kaj bi se temu

čudili! Če pusti vlada brezbržno umirati gladu hercegovske kmete, ki stradajo danes še bolj kot za časa vojne, ali more potem pokazati kaj več smisla za potrebe brezposelnih delavcev?

Amnestija. Po jugoslovanskih ječah hira na tisoče političnih žrtev, za katere se živ krst ne zmeni. Niti delavstvo samo ne kaže nobene posebne solidarnosti in dolžnosti do teh svojih sobojevnikov. Od nekdanje pa bil običaj, da so se od časa do časa razglasile posebne amnestije, da se osvobodijo na ta način one, ki so šli za svoje ideje v zapor. Taka amnestija se je obljubila tudi zadnje čase. Sedaj pa beremo, da to ni več nobena amnestija v starem smislu, nego da so topot izločeni iz amnestije baš oni, ki so bili obsojeni po zakonu o zaščiti države, kar znači v naših razmerah vsi oni, ki so bili obsojeni iz političnih razlogov. Tudi ta amnestija je le ponoven dokaz svobodoljubnega razpoloženja beograjske vlade.

11. mednarodna konferenca dela se bo vršila 30. maja v Ženevi. Na dnevnem redu so vprašanja delavskih mezd, kolektivne pogodbe, mezno zavarovanje.

Estonski sindikat so se pridružili amsterdamski Internacionali. Tako je sklenil kongres estonskih strokovnih organizacij, ki se je vršil v Revalu.

Naraščanje nemških sindikatov. Nemške strokovne organizacije, ki so za časa inflacije nekoliko nazadovale, so začele spet močno naraščati. V samem letu 1927 je pristopilo v organizacijo 500.000 novih članov. Skupno je bilo koncem leta organiziranih v nemških sindikatih 5 milijonov članov.

Beli teror v Kantonu je vedno večji. Komuniste ubijajo v masah. Ker se je sedanje dni raznesla vest, da pripravljajo komunisti v Kantonu nov državni udar, je policija aretirala 44 komunistov in jih kratkoma postrelila.

Norveška delavska stranka sestavlja novo vlado. Podpredsednik Storthinge Horusni je bil pozvan, da sestavi novo norveško vlado. Kakor znano, je norveška delavska stranka najmočnejša stranka v norveškem parlamentu.

Ljubljanski tramvaj d. d.

Pred kratkim so poročali nekateri ljubljanski in tudi izvenljubljski časopisi, kako so baje neki novopečeni upravni svetniki novoustavljene delniške družbe »Ljubljanski tramvaj« prejeli neke nagra-de ali novoletna darila. Pri tem se je omenjalo, kako je prišlo za časa slavnih gerentov v slovenski prestolici do aranžmana med ljubljansko mestno občino in družbo Siemens in Halske, družbo za električno industrijo na Dunaju. Ljubljanska mestna občina je pri tem aranžmanu baje slabo odrezala, ker je pristala na zelo visoko odkupnino za tramvaj, ki je imel po pogodbi preiti po 25 letih v last mestne občine. Mestna občina je morala vsled tega najeti novo posojilo v iznosu od 2.500.00 Din. Da li je to ogromno vsoto mestna občina plačala družbi ali je za isto nabavila delnic, s katerimi je pristopila v novoustavljeno družbo, mi ni popolnoma jasno. A popolnoma mi je nejasno, kaj je bilo mestni občini potrebno družbe; ali ne bi bila mestna občina mogla tramvaja prevzeti popolnoma v lastno ter izključno upravo oz. eksploatacijo? Čuditi se pa moram tudi temu, kako se morejo tako dalekosežne stvari izvrševati pod vladnimi komisariji, namesto da bi se počakalo do izvolitve občin. sveta, ki predstavlja ljudsko voljo, voljo onega ljudstva, ki bo imelo dobiček ali pa tudi eventualno škodo, ker iste ne bo plačal vladni komisar, ampak mestni prebivalci.

Ljubljanska cestna železnica je bila zgrajena l. 1901. Ista ima dve progi in sicer eno glavno, od glavnega do dolenjskega kolodvora, in drugo od rotovža do voj. bolnice. Že tedaj, za časa zgradbe, ni bila ta železnica moderna. Vozovi — menda jih je 14 — so zelo starega tipa in bi jih bila družba najbrž zelo težko kje drugje uporabila. Nadalje je proga, zlasti za sedaj, silno nepraktično izpeljana. Saj pride človek lahko mnogo preje peš na cilj, kot pa s tramvajem. Zato sem mnenja, da je bil ta »kšeft« za mestno občino silno slab. Občina bi bila mnogo boljše storila, ako ne bi tramvaja sploh prevzela, ali pa bi ga prevzela pod mnogo bolj ugodnimi pogoji in to popolnoma v svoje roke, ne pa tako, da danes ni niti sama gospodar in še to delno lastnik — je morala drago plačati. Za dva in pol milijona dinarjev bi bila lah-

ko uvedla avtobus-promet, ki bi bil mnogo cenejši in gibčnejši. Avto n. pr. ni navezan na tračnice in bi vozil lahko namesto po Dunajski — po Miklošičevi ulici. Avtobusne linije bi se lahko raztegnile na vso okolico. — Kakšni motivi so tedaj vodili merodajne činitelje, da so tako kratkovidno postopali? Pisu se vsiljuje prepričanje, da se je družbo ustanovilo radi družbe, oziroma radi mest v upravnem svetu. V novem upravnem svetu sede razni gosposdije iz klerikalne družine in demokrati so menda samo radi tega nezadovoljni, ker oni ne sede tam, in če so se res dajale nagrade, tedaj bi bilo zanimivo vedeti, kdo jih je dajal in komu so se dale. — Pisec teh vrstic nisem in tudi ne morem biti osebno interesiran pri tej transakciji, ali vendar me zanima ta stvar, ker nam ista zopet kaže, kako strašno gnij je ta današnji družabni red. Zato bi bilo zelo želeto, da bi merodajni in odgovorni činitelji pojasnili vse, da bi se moglo napraviti končne ter jasne zaključke v tej stvari. B.

Duhovniki in javne funkcije. Madžarski list »A. Reggel« prinaša senzacionalno vest, da je dal papež novemu madžarskemu kardinalu primasu nalog, glasom katerega ne smejo duhovniki na Madžarskem v bodoče več sprejemati javnih mest, ozir. izvrševati javnih funkcij, to pa na podlagi kanonskega kodeksa, ki zabranjuje politično udejstvovanje ter zavzemanje javnih funkcij duhovnikov. Po tem tudi duhovniki ne smejo biti poslanci. Po zatrdilu zgoraj omenjenega lista ne bodo smeli duhovniki na Madžarskem pri bodočih volitvah več sprejemati kandidatur. Pri strogi izvedbi te zapovedi bi moral odstopiti tudi namestnik ministrskega predsednika dr. Jos. Vass. — Do tu bi bila stvar v redu. Toda vsiljuje se nam vprašanje, zakaj ni papež konsekventen? Kajti ako res prepoveduje Codex Canonicus duhovnikom politično udejstvovanje, kako je potem mogoče, da duhovniki zavzemajo takorekoč vsa javna mesta do ministrskih predsednikov in da je mnogim duhovnikom njih pravi poklic prav za prav postranski poklic ali pa še to ne?! Kaj bi n. pr. storil Korošec, če bi prišla prepoved, da se ne sme več politično udejstvovati?

Požigalci. V Avstriji imajo kugo požigalcev. Pred par leti se je požigalo po srednjem Štajerskem, sedaj pa je okužen po požigalcih okraj Tulln, Spodnja Avstrija. Tekom treh tednov so imeli nič manj kot 6 požarov. V največ slučajih je izbruhnil požar ponoči in največkrat so poslopja jela goreti sočasno na vseh štirih vogalih. Pred kratkim so prišli županovi ženi mesta Tulln na sled, ki je naročila, da se ji hiša zažge. Se-

ANGELO CERKVENIK:

Očiščenje,

krizeva pot mnogih, ki so verjeli v lepoto in ljubezen, tragedija v šestih scenah.

Žena (odločno): Dobro! Iti hočem, tedaj, naprej, a neko jamstvo hočem, da ne bom hodila po najstrašnejši poti, jamstvo, da ne bom nikdar prenehala ljubiti te.

Mož: Jaz ti tega jamstva ne morem dati.

Žena: V tebi leži to poročstvo. Ljubila te bom le, če se ne bo nikdar zgodilo, da bi mi le s trenom oka povedal: slabša si, manj vredna si kot najčistejša med čistimi. Obljubiti mi moraš, da bom v tvojih očeh vsekdar čista, sveta...

Mož (bojuje v sebi boj. Žena ga gleda in s trepetom sledi slehernemu njegovemu gibu. Naposled sede — nasloni glavo na roke in vzdihne): Oh...

Žena (pristopi k njemu in ga boža po laseh): Boris, moj Boris! Pretežko ti je to breme. Saj te ne bom obsodila, čeprav mi ne boš mogel dati zahtevanega zagotovila. O, tudi zame bi bilo to breme težko! Poglej, že ob sami pomisli, da boš moral nositi ta jarem sam, da boš moral bojevati vse svoje življenje težak, ogromen boj, morebiti boj na dve strani, že ob sami tej pomisli si strtl... Nočem in ne morem prevzeti nase tako težkega trpljenja.

Mož (se dvigne): Mož sem, Valja! Obljubljam ti: niti z očesom ne bom trenil, da bi skalil tvojo srečo. Še več: obljubljam ti, da bom

ponosen, ker si baš — ti moja žena, kajti zavedam se, da si boljša, čistejša...

Žena: Obljubljaš mi, da boš srečen in ponosen, ker bom vprav jaz tvoja žena. Še je čas! Premisliti se moreš še vedno. Obljubljaš?

Mož: Tukaj imaš moje zagotovilo (seže ji v roko).

Žena: In ti moje (seže mu v roko). Še nekaj mi moraš obljubiti. Le če mi boš še to obljubil, bom mogla postati tvoja žena. (Počasi, previdarno.) Boris, človek je človek. Morda te bo kdaj bolela davila, morda boš umiral in si ne boš mogel pomagati. Sreče ne bo, o ponosu niti slutnje... Ti ne boš kriv, če bo tako, a mož boš kljub vsemu. Vem, nikdar ne boš trenil z očesom... Če bi se kdaj zgodilo, da bi trpel... če se bo kdaj zgodilo, tedaj — obljubi mi to —, tedaj me boš — ubil. (Mož se strese.) Ubil me boš, razumeš! Samo če mi to obljubiš, bom tvoja.

Mož: In če ti tega ne obljubim?

Žena: Potem se vrnem v hišo smrti.

Mož: Ta obljuba je kakor smrt... Ne morem, ne morem...

Žena: Vedela sem, in vendar bi mogel to z lahkoto obljubiti, ko si mi že dal zagotovilo, da boš srečen, ker bom baš jaz tvoja žena.

Mož: Valja, strašna si...

Žena: Strašna sem. Sama sebe se bojim. In vendar ne vidim nikakšnega drugega izhoda. Ali naprej ali nazaj na početek življenja.

Mož: Valja, vzemi še to, še to obljubo...

Žena: Žalosten si.

Mož: Žalosten sem...

Žena (poklekne predenj): Ljubljeni moj, moj Boris, še verujem v ljudi, še... o, kako sem srečna!

Mož (ji boža lase): Moja Valja!

(Zastor pade.)

II. SCENA.

Eno leto pozneje: na Silvestrov večer. Separiranka poleg plesišča. Dokler traja to dejanje, igra ves čas godba, le včasih za nekoliko trenutkov preneha.

(V separatno sobo vstopita Mož in Žena, zimsko oblečena.)

Žena: Kako je mrzlo, u!

Mož: Danes ti bo še prevroče!

Žena: Ali misliš, da bom plesala? Saj si videl, kako so se nama vsi umikali, ko sva stopala skozi dvorano. Kakor da je prišla na plesišče kuga! Vsi moji dobri znanci, prav vsi so obrnili svoje obraze v stran. Sramovali so se; bali so se svojih žena in svojih nevest.

Mož: Morali bodo pač ta strah premagati.

Žena: Ne vem, če bo šlo!

Mož: Mora iti! Hudiča bomo s še hujšim hudičem izganjali in izgnali. In morda jim niti ne bo neprijetno...

Žena: No, no...

Mož: Vsi po vrsti bodo plesali s teboj. Vsi po vrsti in prvi v vrsti, prvi, ki te bo pod pazduho peljal med to čedno družbo, bo predsednik društva pravnikov! Da, da; le nikar se ne čudi!

Žena (začuden): Ta?

Mož: Saj veš, kakšno močno orožje imam v rokah. Prisilil ga bom.

daj pa so zaprli kmeta Schafflerja, ki si je hišo sam zažgal, da bi dobil zavarovalnino. Poslopje je bilo zavarovano za 40.000 šilingov (320.000 Din). Schafflerjev brat je krščansko-socialni župan občine Tullbing, ki je imel obenem poslovalnico neke zavarovalne družbe, pa je ponaredil zavarovalno polico svojega brata, da bi brat dobil večjo zavarovalnino. Sedaj so tudi njega zaprli.

Naročniki pozor! Današnji številki smo priložili čekovne položnice, katerih naj se p. n. naročniki pridno poslužijo ter nakažejo naročnino tako, da bode vsak naročnik, ako že ni v naprej plačal, vsaj redno sproti plačeval, da ne bo nepotrebnega ustavljanja. Vse one naročnike pa, ki bodo danes sprejeli poleg čekovne položnice tudi poseben opomin z označenjem zaostanka na naročnini, opozarjamo, da isto nemudoma poravnajo, odnosno sporočijo, do kedar bodo to storili, ker se jim bo sicer list brezplačno ustavil, naročnina pa izterjala z vsemi nam tozadevno na razpolago stoječimi sredstvi. Sodrugi, naročniki! Zavedajte se, da je list Vaš, ter da bo mogel le takrat uspešno braniti Vaše interese, ako bode tudi vsak naročnik storil svojo dolžnost napram listu. Zastonjkarje pa bode-mo brezplačno iztrebili. — Uprava.

Mehika za svoje učitelje. Mehikaška vlada, postavljena od zavednega ljudstva v interesu Mehike kot celote, je ob nastopu vedela eno: obdržala se bo edino, če bo imela za se boj disciplinirano, složno stranko tistega dela mehiškega ljudstva, ki je razumno in se zaveda težke naloge v preporodu Mehike. V zaostalih deželah, kakor je Mehika, pa izobraženih ljudi zelo primanjkuje. Sreča za Mehiko je delavska stranka, ki jo vodi razumen element, kateri bi rad dosegel več kot doseže, a ve, da more v danih okolščinah izvojevati samo toliko, kolikor dopuščajo njegove moči. Kar Mehika rabi, so šole, šole in učitelje, je dajel Calles. In vse zavedno delavstvo je njegovih misli. Ampak učitelj med zaostalimi masami Mehikancev ni spoštovan. Gospod je samo duhovnik, kakor nekdanj na Kranjskem, učitelj pa je »škrice«, ki povzroča davke in druge nadloge. Ako hočemo, da bo ljudstvo videlo v učitelju to, kar je, ga je treba socialno dvigniti, je rekla mehiška vlada. Učitelj bo spoštovan, če bo ljudstvo videlo, da ga država ceni nad vse. Zato bo mehiški učitelj v bodoče višji državni uradnik. Dobil bo po prestani službeni dobi penzijo in deležen bo tudi drugih ugodnosti. Ob času smrti bo pokopan z državnimi častmi. — Tako bo ljudstvo, ki mu je šola še čisto tuja, polagoma spoznalo, da je učitelj »velik gospod«. In ko doraste nova generacija, ena, dve, tri, bo mehiško ljudstvo v kulturi eno prvih na svetu. To je, če se do tedaj kaj ne spremeni, kar bi preprečilo razvoj Mehike iz dežele podložništva in ignorance v deželo izobrazbe in kooperacije.

Za zaščito otrok. Mednarodna delavska federacija in delavska socialistična internacionala in socialistična mladinska internacionala zahtevajo, da se mora prepovedati vsako delo za otroke do štirinajstega leta, ako se za tako delo plačuje mezda. Ravnotako morajo vsi otroci obiskovati elementarno šolo obvezno, dokler se jim ne izroči dovoljenje, da smejo iti delat. Mladinski delavci morajo obiskovati »strokovne šole«, ne smejo delati ponoči, za tri tedne v letu se jim morajo plačati počitnice, delati ne smejo več ko 48 ur v tednu in v soboto popoldne morajo biti prosti. — Te zahteve se vpostavi v vseh evropskih deželah in delavskih organizacijah, strokovnih in političnih, bodo neizprosne zahteve, da se uzakonijo. Zaščita delavcev mora priti pri otrocih, da otroci, ko odrastejo, postanejo razumni delavci, ki se bodo znali razumno bojevati za osvoboditev delavskega razreda, za emancipacijo delavstva. Skrbeti je treba, da delavska mladina odraste zdrava na duhu in telesu. Vzgoja delavske mladine je velik problem, katerega raz-

redno zavedno delavstvo ne sme prezreti. Mladini gre bodočnost. Zato je pa treba skrbeti za njeno vzgojo.

Maribor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Četrtek, 26. jan. ob 20.: »Ples v maskah. Ab. D. Gostovanje ge. Mitrovičeve. Petek, 27. jan.: Zaprti. Sobota, 28. jan. ob 20.: »Logarjeva Krista«. Ab. B. Kuponi.

Nedelja, 28. jan. ob 15.: »Orlov«. Kuponi. Znižane cene. — Ob 20.: »Takrat v starih časih...« Kuponi. Znižane cene.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 29. januarja se vprizorita dve predstavi: popoldne ob 15. uri »Orlov« pri nižjih cenah, zvečer ob 20. uri letošnji operetni slager »Takrat v starih časih« pri nižjih cenah.

Verdi: Ples v maskah. Po Rigolettu, Trubadurju in Traviati nam je podala naša opera še četrtega Verdija. Ker je pa itak Puccini precej stalen in neprimerno ljubši znanec našega opernega repertoarja, bi človek skoraj zavzdihnil, da je vseeno malce preveč laškega blagoslova. Dasi spadajo vsa imenovana Verdijeva dela k stalnim paradnim komadom drugih gledališč, bi se za našo opero, ki lahko vsako sezono komaj tri do štiri novitete dostojno spravi na oder, želeli rajši več slovanske (iz muzikalnega in narodnostnega stališča) in več sodobne (iz kulturno-zgodovinskega stališča) operne literature. Verdi se je že brezdvomno preživel, ne toliko glasbeno, saj so zvoki »Plesa v maskah« še danes, po sedemdesetih letih dovolj sveži, sladki in mladostni in še danes, ko operni komponisti že ne morejo več shajati brez atonalnih, bitonalnih in politonalnih izgovorov, prija Verdijev dramatični belcanto našim ušesom; preživel se je pa vsebinsko, saj odgovarjajo njegovi operni libreti, v katerih vodi niti človeških dejanj in nehanj moč usode, kaj malo našemu času, v katerem se človeštvo klanja samo pred močjo svojega duha. Morda je usojeno Křenekovi epohalni jazz-operi »Yonny igra«, ki je vzbudila v Berlinu in na Dunaju toliko prahu, da pomete kot prva svoje vrste Verdija raz operni oder in morda bodo glasbeni zgodovinarji poznejših rodov prisodili Křeneku v reformatoričnem gibanju opere isto mesto kot Olucku in Wagnerju. — Opera sama je prišla na oder izredno skrbno pripravljena kot vse, kar pride iz preizkušene Mitrovičeve roke, ki je enako spretno vodila glasbeni kot oderski del predstave. Znova je dirigent sijajno dokazal oni kapelniku tako potrebni šesti čut za vse, kar v partituri ni zapisanega in se tudi zapisati ne da, čigar skrivališče pa je treba vendar doznati in v podajanju nakazati. Tudi pevška družina je bila dobro sestavljena in ravno tako razpoložena. Kot Amelija je gostovala ga. Mitrovičeva. Njen sijajni, ogromni in vendar gibčni glas se je zlivljal s smiselno igro v harmonično celoto. Enakovreden drug v pevskem in igralskem oziru ji je bil g. Burja kot grof Rihard, na katerega smo bili ta večer upravičeno ponosni. Ostale vloge (končno so pri petih osebah vse nekako glavne) so odpeli: ga. Burja (paž Oskar), ki je dosegla v tej koloraturni partiji prav lep uspeh, ga. Kovič, koje pastozni mezzosopran je Ulriki dobro služil in končno g. Neralčič, ki je podal za mariborske razmere vsaj pevsko uprav dovršenega Renéja. Tudi manjše vloge so bile v zanesljivih rokah. Uspešno se je uveljavil v dveh vlogah g. Bratuž in tudi oba zarotnika sta popolnoma ustrezala. —n.

Demokratski izgovori! Iz jokalnih poročil toliko v »Jutro« kot tudi v »Večerniku«, je razvidno, da je demokratom hudo za socialiste, pa pravijo, da se žal za enkrat ne da nič napraviti. Po tem pa: »V smislu koncentracije vseh delavnih sil bi bilo vsekakor želeli, da bi bili vsaj v mestnem svetu zastopani tudi socialisti!« Gospoda! Ne uganjajte vendar takih neumnosti. Če Vam je bilo kaj ležeče na tem, da bi bili socialisti vsaj v mestnem svetu zastopani, zakaj ste tedaj vendar dopustili, da je do tega prišlo, da zopet socialisti niso v mestnem svetu. Saj ste imeli ključ od situacije vi v rokah? Če tudi nismo imeli nobenega dogovora, ste vendar razvideli že iz izjave s. Grčarja, da reflektiramo na zastopstvo v mestnem svetu. Razen tega Vam je bila še posebna prilika dana pri ožji volitvi med Nemcem in socialistom in bi bili Vi lahko odločili tako, da bi bil izvoljen naš kandidat, ki je potreboval še samo 4 glasove. Vi ste pa hoteli, da bo izvoljen raje nemški nacionalce, kot pa socialist, ker Vam je prvi kot zastopnik kapitala bližji. Zato je ravno ves Vaš nacionalizem kot tudi vsa Vaša naprednost le gola hinavščina ter humbug. V mestnem svetu, kjer boste neznatno vlogo igrali, Vam bo ljubši Nemec kot socialist, ki sicer ne bi niti z Vašo pomočjo mogel mnogo doseči, ampak kontrola bi bil. Vi pa resno tega ne želite samo, da boste lažje brez kontrole podpirali klerikalno politiko, ako Vam bodo klerikalci tu pa tam kakšno kost vrgli. Glede na očitek,

da mi priznamo oz. naglašamo, da smo razredna stranka, ki ne more paktirati z meščanskimi strankami, Vam moramo odgovoriti, da s tem še dolgo ni rečeno, da bi se mi odtegovali občinskemu delu. Nasprotno: mi smo prava delavska stranka, ki hoče v interesu širokih množic mestnega prebivalstva konstruktivno delati na zboljšanju splošnih razmer. To smo Vam že dovolj dokazali in vam še bomo.

Naša pritožba glede izvolitve dr. Jerovška za mestnega svetnika je bila umestna, ker se držimo zakona, ki je v tem oziru čisto jasn. Mogoče pa je, da zakoni za klerikalce sedaj ne veljajo, dokler so na vladi; toda mi tega ne moremo priznati. G. dr. Jerovšek se baje sklicuje na to, da on ni več pravi duhovnik, ker ni dušebrižnik, ampak ravnatelj tiskarne in da je baje vpokojen. — Da ni dušni pastir, to mu mi radi verjamemo, saj bi mu pri njegovem vsestranskem političnem ter gospodarskem udejstvovanju ne bilo to fizično mogoče. Glede tega, da je baje vpokojen, pa nam ni nič znanega, pač pa se spominjamo, da je zadnjič službeno še napredoval. Volilni zakon pa ne dela nobene razlike, ampak pravi samo, da so izvzeti med drugimi tudi duhovniki. Končno je treba pripomniti, da nam ni na tem ležeče, ali pride Peter ali Pavel v mestni svet, ampak zakon je zakon, ki mora biti za vse enak. Ravno klerikalci so tisti, ki se gotovo proti vsakim volitvam pritožijo, kjer ne zmagajo, tudi če ni nobenega pravega vzroka.

Podružnica »Svobode« v Mariboru je imela dne 19. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem so bile v poljem številu zastopane vse sekcije. Je to razveseljav pojav, ki obeta za društveno življenje več zanimanja in intenzivnejšega udejstvovanja. Za podružnico je poročal dosedanj predsednik s. Favaj, za odseke pa sekcijski predsedniki. Kljub okolščinam, ki vsestransko ovirajo razvoj naše »Svobode«, smemo biti s poročili zadovoljni. Saj imamo vendarle štiri odseke, ki aktivno vršijo svoje naloge; so to: telovadni, pevski, športni in šahovski odsek. Pevski in telovadni odsek sta nastopila na Vsedelavskem zletu v Ljubljani in pri razvitju prapora »Svobode« v Mežici. Razen tega sta sodelovala pri vseh lokalnih delavskih prireditvah. Netroj nastopov je imel tudi športni odsek, ki si je v prvenstveni tabeli nogometašev priboril 3. mesto. Novo ustanovljena šahovska sekcija se živahno razvija in je že tudi obdržala en turnir. Poleg teh razveseljivih dejstev pa je bilo iz poročil tudi posneti, da razvoj podružnice ne gre v času primernem tempu naprej, ker ji manjka na eni strani prepotrebni lokalov, na drugi strani pa tvorijo velike ovire denarna vprašanja. Blagajniško poročilo pač zgovorno kaže, da podružnični prispevki zdaleka ne zadostujejo njenim potrebam. Centrala bi pač mnogo pripomogla k razvoju podružnic, če bi jim prepustila večji delež prispevkov. Kakor že izgleda slika našega položaja, imamo vendarle prepričanje, da bo zavzela naša podružnica v delavskem pokretu ono mesto, ki ji je odmerjeno. Zato kličemo vsem delavcem, stopajte v naše vrste in postanite sodelavci v delavskem kulturnem gibanju v splošno korist proletarijata. — Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči novi odbor: Presl Štefan, predsednik; Selinšek Josip, podpredsednik; Pivka Dora, tajnica; Breznik Josip, namestnik; Vidovič Stanislav st., blagajnik; Duh Janko namestnik; Favaj Ivan, Welzebach Miroslav, Beigott Alojz, Skamletz Alojz, Čorko Štefan in Vidovič Stanko ml., odborniki. Dvoršak Herman, Rotman Ivan, namestniki. Oman Miroslav in Mlinarič August, kontrola. — Popise za podružnico naj se odslej pošilja na naslov: Maribor, Ruška cesta 7, Ljudski dom.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol desetih uri popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke (Aleksandrova cesta 6).

Dostop samo proti članski izkaznici za leto 1927.

Ekspozitura Delavske zbornice in pa čitalnice prosv. odseka Delavske zbornice, ki je bila doslej na Rotovškem trgu poleg Borze dela se je preselila dne 16. jan. 1928 v nove lepe prostore v palači Pokojninskega zavoda. Vhod v čitalnico je iz Rotovškove ulice. Uradne ure ekspoziture DZ so od pol 9. do pol 13. ure ter popoldan od 15.—18. ure. Čitalnica je odprta ob delavnikih od 16.—21. ure zvečer ter ob nedeljah od 9.—12. ure opoldan. V čitalnici je delavstvu in nameščencem so na razpolago različni časopisi v slovenskem, srbo-hrvatskem in nemškem jeziku; tako tudi mnogo znanstvenih, podučljivih in zabavnih revij v različnih jezikih. Delavci in nameščenci poslužujte se toraj pridno Čitalnice prosvet. odseka Delavske zbornice.

Celje.

Naročnikom »Delavske politike« v okolici Celje naznanjamo, da bodo odslej v okolišju okolice Celje pobirali naročnino sodr. Ivan Novak in Ivan Zaber in sicer mesečno ob pribliki pobiranja članarine za stranko. Poleg imenovanih bo pobiral naročnino tudi sodr. Čiro Böhm in to v pisarni »Delavskega doma«. Ob tej priliki prosimo vse naročnike, da redno plačujejo svojo naročnino, tako da ne bodo imeli pobiralci nepotrebnih korakov in potov.

Proračunska seja občinskega sveta. Kakor smo že v zadnji številki na kratko poročali, se je v torek, dne 24. jan. vršila proračunska seja občinskega odbora, katere so se razum enega udeležili vsi občinski odborniki. Župan je uvodoma naznanil, da je oblastni odbor v Mariboru potrdil provizorij za januar in februar. Na interpelacijo demokratskega kluba glede reklamnega kioska pri Celjskem domu bo župan odgovoril na prihodnji seji. Obe naznanili je občinski odbor vzel na znanje. Na to je finančni referent g. dr. Vrečko predlagal in v posameznih točkah pojasnjeval proračun za leto 1928, ki izkazuje 4 milijone 775.250.10 potrebščin, 2.339.990 kritja, primanjkljaja pa 2 milijona 435.260.10, ki se krije z dokladami in davščinami v znesku 2.444.21 Din, tako, da ostane prebitok 9.049.90 Din. Po referentovem poročilu je za klub samost. demokratov govoril g. prof. Mravljak, ki je končno predlagal več spremembnih predlogov. Za prof. Mravljakom je govoril s. Komavli, ki je v daljšem govoru kritiziral proračun po posameznih oddelkih. Uvodoma je konstatiral, da proračun, kakor ga večina predlaga, ne vsebuje za socialno-politične potrebe skoro nič, vsled česar bi proračun lahko nosil podpis, kot opozoritev za najpotrebnejše sloje: »Opustite vsako upanje, vi, ki vstopite«. Sodr. Komavli je nadalje konstatiral, da je proračun v socialno-političnem oziru skrajno pomanjkljiv in to v kljub temu, da je večina potom časopisja celjski javnosti napovedala, da bo v letošnjem proračunu za socialne potrebe preskrbljeno z dalekosežnimi načrti. Dejstvo pa je, da v proračunu ni predvidenih za te potrebe ne načrtov, ne finančnih sredstev. Komavli se je v svojem govoru bavil predvsem s stanovanjskim vprašanjem, z oskrbo revežev, z mestnimi delavci in nameščenci, mestnim fizikatom in drugimi takimi vprašanji. Glede stanovanj, vprašanja je navedel več škandaloznih in obupnih primerov ter izjavil, da bodo socialisti za to vprašanje zainteresirali javnost, posebno pa stanovanjske najemnike ter z vsemi silami delali na to, da se začne v Celju reševati stanovanjska beda — dasi v manjšem — po dunajskem sistemu, ker drugače stanov. vprašanje ne bo nikoli rešeno tako, da bodo lahko stanovali v zdravih stanovanjih tudi — reveži! Glede ubožnice je konstatiral, da je to ne samo socialni, marveč tudi kulturni škandal, katerega je treba čim preje odstraniti ter postaviti za mestne reveže za človeka dostojno zatorišče. Mestni fizikat ne posluje kakor bi moral, zato zahtevajo socialisti, da se ta institucija reorganizira tako, da bo v večjo korist obči-

Glasbeno društvo železn. del. in uslužb. v Mariboru



VABILO.

Železn. pevsko društvo „Krilato kolo“ v Mariboru

V soboto, dne 4. februarja 1928 se bo vršil v prostorih dvorane „UNION“ (prej Götz) v Mariboru

Godba pod vodstvom kapelnika g. Schönherrja.

VELIKI ŽELEZNIČARSKI PLES

Petje pod vodstvom pevovodje g. German-a.

SPORED: Od 20. do 21. ure godba in petje, po 21. uri do 4. ure zjutraj PLES. Čisti dobiček je namenjen za nabavo društvene obleke, godal itd. Za obilen obisk vabita ODBORA.

narjev. Za mestne delavce in nameščence zahtevajo socialisti čim modernejšo ureditev delovnega razmerja na podlagi kolektivnih pogodb. Glede davka na ročno delo in dohodnino zahtevajo, da nosi to breme v celoti občina, kakor je socialistična delegacija že večkrat predlagala. Iz postavke »kulturni nameni« je sohr. Komavli predlagal, da se določi vsota 4000 Din podpore celjski »Svobodi«, nadalje naj se izredna podpora za »Dramatično društvo« zviša na 10.000 Din in isto za javno mestno knjižnico. Obe instituciji pa morata biti dostopni vsem brez razlike. Končno se je s. Komavli izjavil proti odpravi nočnega davka v gostilnah in kavarnah. Seja se je nato za tričetrt ure prekinila. Med tem so se večinski klubi posvetovali o predlogih opozicije. Po zopetni otvoritvi se je večinski referent poročal in skoro vse predloge opozicije odklonil. Profesor Mravljak za demokrate, Komavli za socialiste in bernotovec Lah so na kratko izjavili, da bodo glasovali proti proračunu. Z glasovi večine je bil nato proračun sprejet in seja ob pol 12. uri zvečer končana. K tej seji se še povrnemo z podrobnejšim poročilom.

Beneška noč. Kakor vsako leto, tako bo tudi letos priredila »Svoboda« svojo veliko maskarado v vseh prostorih Narodnega doma. To leto se bo maskarada vršila pod geslom »Beneška noč«. Vsi prostori bodo temu primerno okrašeni, tako, da se nam obeta tudi letos lepa, vesela in neprisljen zabava. Ljubitelji in prijatelje »Svobodnih prireditev« že nes opozarjamo na to veliko prireditev.

Trbovlje.

Tukajšnje občinstvo se vedno poseča redna skioptična predavanja trboveljskega prosvetnega pododseka Delavske zbornice z onim zanimanjem in veseljem, kot je vladalo ob otvoritvi predavanj. Velika in okusno prenovljena dvorana Delavskega doma je napolnjena vsako sredo točno ob napovedani uri. Predavateljem izrekamo toplo zahvalo, ker ne zahtevajo za svoja uspeha predavanja, ki so dostopna vsakomur brezplačno.

no, nikake odškodnine. Zadnjič smo omenili izvršena predavanja »Dunajska revolucija 1848«, »Velika francoska revolucija« in »Snežulčica«. Danes pa navajamo naslednja predavanja, ki so se že izvršila. Predavali so: »Kitajski«, študent Karl Salesin, o Oceanskem parniku, obratovodja osrednje delavnice Viktor Petrič, o »Novem Dunaju«, poslovodja Jakob Klenovšek, o »Odkritju Amerike«, rud. nameščenec Tiné Korimšek, o »Švici«, ravnatelj meščanske šole Zavrl, o »Starem Rimu«, (Paletin), katehet profesor Mirko Ratej in mladinsko »Don Kišotu«, Time Porinšek.

Slednje mladinsko predavanje se je predvajalo tudi v »Društvenem domu«, in sicer za mladino trb. osnovne in meščanske šole. Vso priznanje in zahvalo izrekamo vodstvom trb. šol, ki so vzdržala pri predvajanju mladinskih predavanj s pomočjo učiteljskega zbora najboljši red.

Zabukovca.

V nedeljo, dne 22. januarja je imela pri nas Krekova mladina nekakšno zborovanje, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor. To bi bilo čisto pravilno in v redu; ne moremo pa zamolčati demagoškega napada na kulturno društvo »Svoboda«. Na tem zborovanju je imel otvoritveni govor znani M. B., ki je na vsa usta trdil in prepričeval, da je »Svoboda« njim najbolj nevarno in sploh brezpotrebno društvo, katerega je treba prej ko mogoče upropasti, ker je baje delavstvu duševno in telesno škodljivo. Nato je povzel besedo referent iz Celja, ki je le kolikor mogoče pritrdjeval tem besedam in še sam oblatil kulturne in zavodne člane društva »Svobode«, rekoč, da so ljudje, enaki svobodašem, izdali leta 1919 delavstvo in ga pustili na cedilu.

Kaj je s tem gospod mislil, bomo še že dognali. Omenil je še posebno, kako potrebno se je tega društva varovati ter kolikor mogoče ga uničevati.

Gospod predgovornik je prevzel sam junaštvo sv. Jurija s svojo osebo, da hoče uničevati zmaja resnico.

ljubnosti in Marksovih učencev. Prvo njihovo delo naj bilo sedaj to, da odcepijo vsaj nekaj članov od društva »Svobode«. Z zvezi z njim hočejo zadati glavni udarec celotnemu društvu »Svoboda«. Vsem skupaj rečemo samo, da taka agitacija ne razbija naših vrst.

Črna.

Ogroženje rudarskega starostnega zavarovanja je tudi med našimi rudarji vzbudilo precej ogorčenja. Zadnjo nedeljo se je vršil v dvorani pri Krulcu protestni shod rudarjev, katerega se je udeležil kot govornik tudi s. Eržen iz Maribora, med tem ko je za Bernotovo skupino govoril Möderndorfer. Krščansko socialnega govornika ni bilo od nikoder, čeprav bi bili rudarji radi zvedeli, kaj namerava krščanskosocialni minister storiti za ohranitev starostnega zavarovanja rudarjev. Tudi narodnosocialno delavstvo ni čutilo potrebe protestirati, ker se noče zameriti Žerjavu, ki s svojim pravilnikom nosi dober del krivde. Zelo nas pa veseli spreobrnjenje Bernotovcev, ki so pred par leti sklicali poseben shod na katerem so Žerjavov pravilnik hvalili in branili, medtem ko je Möderndorfer sedaj postal družabnih misli. Seveda rudarji te spremembe ne morejo prav razumeti. Med tem, ko smo mi socialisti proti Žerjavovemu pravilniku protestirali, so takrat teden dni pozneje Bernotovci pravilnik branili. Zato pa bo seveda treba poprej ljudi, ki so tako zmedo v gibanju ustvarili, poslati v zaslužni pokoj, predno bo mežiški rudar zopet postal bojeven. S. Eržen je v svojem govoru jasno očrtal stanje rudarskega zavarovanja in je predvsem položil delavstvu na srce, da naj šibo, ki si jo je samo vrezalo in s katero jo sedaj tepo kapitalisti, zlomi na ta način, da postane enotno. Enotna strokovna organizacija in ena sama Socialistična stranka nam je potrebna. Ob koncu zborovanja je bila sprejeta obširna resolucija, mi prinašamo samo izvleček, ki glasi:

Rudarsko delavstvo zbrano na javnem protestnem shodu v Črni, kateri se je vršil dne 22. jan. 1928, je zaznalo, da se namerava ukiniti, v načrtu nove uredbe »Pravilnika« o bratovskih skladnicah, pokrajinski pokojninski sklad za rudarje v Sloveniji.

Ker je rudarsko delavstvo obremenjeno z davki in drugimi odbitki že tako visoko, da ne prenese nobenega povišanja teh odbitkov, zahteva:

Da se odredi v novi uredbi, da prispevajo za draginske doklade staroubojencev in za nadomestitev manjkajočih rezerv pokojninskih blagajn rudarjev, podjetja in država.

Ruše.

Dne 22. januarja t. l. smo ruške žene in dekleta, organizirane pri krajevni organizaciji SSJ, ženska sekcija, priredile veselico, ki je bila prva prireditev te vrste in smo pri tej priložnosti imele priliko, spoznati veliko število naših prijateljev in prijateljcev. Dobicek veselice smo namenile zidavi Delavskega doma v Rušah, katerega najbolj potrebujemo. Čutimo se dolžne, se javno zahvaliti vsem onim sodružicam, ki so nam nam priskočile pri tej veselici moralno in materialno na pomoč, še posebej ženski in moški organizaciji SSJ v Mariboru, pevskemu odseku »Svoboda« Ruše, ki nam je s svojim na novo oživelim zborom nudil najboljše del zabave, vsem onim, sklohm vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli, da se je naša prireditev izvršila v najlepši harmoniji. — Ženska sekcija Socialistične Stranke v Rušah.

Študenti pri Mariboru.

Halo kam? Na poslovilni večer vojaških novincev, kateri se vrši na pustno soboto 18. februarja 1928 ob 7. uri zvečer v prostorih gostilne Stumpf, študenti. Ob pol 9. uri prihod mask z pomnoženo godbo. Ob 12. uri se podeli najlepši maski darilo. Maske se naprošajo, da se pri kontroli legitimirajo, ker dobijo številke, katere se morajo nositi na vidnem mestu. Veselica bo nudila mladim in starim, kakor tudi oženjenim in neoženjenim obilo zabave. Vstopnina 5 Din. Konec zjutraj.

Prost ogled! Prepričajte se!

Manufakturno blago
vseh vrst, kakor sukno, velurje za plašče, doublstote, barhente, flanele itd. Vam nudi vsled ugodnega nakupa še vedno po najnižjih cenah edinole.

J. PREAC, manufakturna trgovina, Maribor, Glavni trg 13.
Poštni nameštenci na obroke.

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, sol dna in točna izgotovitev po najnižjih cenah.
August Gusel, čevlj. mojster
Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

„JUNIPER“

zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu itd.

„JUNIPER“ PRSNE KARAMELE

so edino sigurno sredstvo proti kašlju, hripavosti itd. — Dobi se v vseh lekarnah drogerijah in konzumnih trgovinah. Trgovci, zahtevajte takoj engros cene. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Zaloga parfumerije, kozmetike, kemikalij in galanterije

CELJE, GOSPOSKA ULICA 4

Nabirajte nove naročnike

JAKOB PERHAVEC

MARIBOR, Gosposka ulica štev. 19

Tovarna za izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita,

Na drobno in na debelo

vinkega kisa, esencnega kisa; čaj v zavitkih in odprti dobite po ugodnih cenah v trgovini

Postrežba točna in solidna